

Instituce pro studium moderních dějin

Historický ústav Akademie věd ČR

<http://www.hiu.cas.cz/cs/>

navazuje Československý státní ústav vydavatelský (1921-1953)

- součástí Akademie věd od jejího založení v roce 1952 (v letech 1970-1990 jako Ústav československých a světových dějin)
- Ředitelé od 1990 – František Šmahel, Jaroslav Pánek, nyní Svatava Raková
- vydává **Český časopis historický** (1895), **Slovanský přehled** (1898), **Historica** (1994)
- pobočka v Brně (ul. Veverčí 97 – Radomír Vlček)
- Bibliografická databáze - <http://biblio.hiu.cas.cz/>
- Knihovna - <http://www.hiu.cas.cz/cs/knihovny/knihovna-praha/katalogy-a-databaze.ep/>
- 5 oddělení (včetně jednoho pro vydávání Biografického slovníku čes. zemí)

3. oddělení pro 19. století

- vedoucí prof. Milan Hlavačka
- výzkum politických, sociálních, hospodářských a kulturních dějin ve střední, středovýchodní a jihovýchodní Evropě v letech 1790/2-1914/18
aktuálně dva velké projekty – České země v 19. století (proměny společnosti v moderní době) a Dějiny Balkánu.
- Periodika:
 - Moderní dějiny. Časopis pro dějiny 19. a 20. století – od 1993
 - Hospodářské dějiny – Economic history – od 1978
 - Slovanské historické studie – 1 ročně od 1955

4. oddělení pro 20. století

- vedoucí doc. Jan Němeček
- dějiny českých zemí a Československa v kontextu evropských dějin od přelomu 19. a 20. století do konce druhé světové války, zejména politické dějiny, dějiny mezinárodních vztahů a hospodářské dějiny

Periodikum

Moderní dějiny. Časopis pro dějiny 19. a 20. století – od 1993

Ústav soudobých dějin (ÚSD) AV ČR

<http://www.usd.cas.cz/>

- ředitel Oldřich Tůma
- výzkum českých a československých soudobých dějin v mezinárodním kontextu, tedy období po Mnichovské dohodě v roce 1938 do současnosti
- periodikum **Soudobé dějiny** (od 1993 čtvrtletně s jedním dvojčíslem)
- Knihovna – na netu online katalog
- Široká síť oddělení, od 2003 včetně detašovaného pracoviště v Brně (Jana Uhra 10).

Badatelská oddělení ÚSD

- Oddělení pro dějiny 2. světové války, okupace a odboje (Stanislav Kokoška)
- Oddělení pro výzkum transformace a migračních procesů po roce 1945 (Jiří Kocian)
- Oddělení dějin „socialistického“ Československa (1960-1989) (Jaroslav Cuhra)
- Oddělení pro dějiny demokratické transformace po roce 1989 (Michal Kopeček)
- Oddělení pro židovská, národnostní a menšinová studia (Helena Nosková)
- Centrum orální historie (Miroslav Vaněk)
- Kabinet dějin vědy (Antonín Kostlán)
- Centrum pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí II. světové války
- Centrum pro srovnávací soudobé dějiny střední Evropy

Masarykův ústav a archiv AV ČR

<http://www.mua.cas.cz/aav/struktura.html>

- vedoucí Luboš Velek (Vědecký útvar Masarykův ústav)
- vědecký výzkum života a díla T.G.M. v kontextu českých a evropských dějin
- vydává Masarykovy spisy
- periodikum: **Dějiny-teorie-kritiky** (2krát ročně od 2004)

Ústav pro studium totalitárních režimů (ÚSTR)

<http://www.ustrcr.cz/>

- organizační složka státu zřízená zákonem č. 181/2007 Sb. o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů
- Obdoba polského Instytutu pamięci narodowej - **Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu** (1998) nebo slovenského **Ústavu pamäti národa** (2003), v Německu je od 1990 zřízen Úřad pro zpracování materiálů Stasi (**Bundesbeauftragten für die Unterlagen des Staatssicherheitsdienstes der ehemaligen DDR** (BStU))
- Nejvyšším orgánem je Rada Ústavu (sedmičlenná, volená Senátem ČR).
- V čele je ředitel – prvním Pavel Žáček, nyní Daniel Herman
- Dvě části – vlastní ústav a Archiv bezpečnostních složek

Hlavní úkoly:

- zkoumat dobu nesvobody a období komunistické moci, antidemokratickou a zločinnou činnost zvláště bezpečnostních složek totalitní moci a KSČ a na ní vázaných dalších organizací
- analyzovat příčiny a způsob zániku demokratického řádu v Československu
- dokumentovat účast domácích i zahraničních složek na podpoře komunistického režimu i odporu proti němu
- dokumentovat zločiny nacistické i komunistické moci
- převádět dokumenty do elektronické podoby, výsledky výzkumu pravidelně zveřejňovat

Odbor zkoumání totalitních režimů

Oddělení zkoumání doby nesvobody (1938-1945)

Oddělení zkoumání komunistické totalitní moci

Oddělení dokumentace

Skupina výzkumu protikomunistického odboje a odporu

Skupina vzdělávání

Skupina orální historie

Publikace

Paměť a dějiny (od 2008)

Securitas Imperii (od 2009) – dříve vydáván Ústavem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu

Zahraniční instituce se zvláštním zřetelem ke studiu střední Evropy

Collegium Carolinum (Mnichov)

Forschungstelle für die böhmischen Länder

Od 1956 zřízen Svobodným státem Bavorsko za účasti SRN, finanční podpora od Bavorského státního ministerstva pro vědu, výzkum a umění

Spolek a k němu připojený ústav, předseda obou je prof. Martin Schulze Wesel

<http://www.collegium-carolinum.de/>

Bohemia - Zeitschrift für Geschichte und Kultur der Böhmisches Länder

Edice- Veröffentlichungen des CC (přes 110 sv.)

dále např. Biographisches Lexikon zur Geschichte der böhmischen Ländern

Herder Institut Marburg

<http://www.herder-institut.de/>

Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung

Geisteswissenschaftliche Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas (GWZO) (Lipsko)

<http://www.uni-leipzig.de/gwzo/>

Institut für Zeitgeschichte (Mnichov)

- ❶ <http://www.ifz-muenchen.de>
- ❷ Působí od května 1949 s původním cílem studovat soudobé dějiny – tzn. dějiny období nacionálního socialismu v Německu, předchozích let (Výmarské republiky) a let poválečné okupace. Dnes jsou předmětem ale také dějiny SRN a NDR, mezinárodních vztahů a srovnávací dějiny evropských států ve 20. století.
- ❸ Kromě vlastních badatelských úkolů vykonává vědecký servis německých i mezinárodních soudobých dějin – archiv dokumentů 20. století a speciální knihovna
- ❹ Časopis **Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte**
- ❺ Spolupráce s internetovým recenzním časopisem **sehpunkte**

Další zahraniční instituce

Die Bundesstiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur
od 1998

sídlo- Berlín

Koordinační a kooperační centrum pro výzkum NDR

Nabízí stipendia pro výzkum (dosud podpořeno více než
2300 projektů)

www.stiftung-aufarbeitung.de